

*Оришук С. В., студент, Городенківське професійне технічне училище № 13, м. Городенка, Івано-Франківська область, Україна*

*Науковий керівник – Калинка А. К., кандидат с.-г. наук, с. н. с., Буковинська державна сільськогосподарська дослідна станція НААН, м. Чернівці, Україна*

## **ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИРОЩУВАННЯ МОЛОДНЯКУ ХУДОБИ М'ЯСНОГО СИМЕНТАЛУ НА ПОКУТТІ**

Нині в умовах, які склалися в економіці тваринництва, неможливо ефективно вести скотарство, а можливе тільки при виробництві конкурентноспроможної продукції, що досягається впровадженням нових прогресивних технологій годівлі, утримання та заготівлі кормів при зменшених затратах енергоресурсів, для виробництва дешевої і якісної яловичини в Карпатському регіоні України.

Ми поставили за мету вивчити генетичний потенціал м'ясної продуктивності помісних бугайців, одержаних від поглинального схрещування корів симентальської породи комбінованого напрямку продуктивності з м'ясними бугаями американської селекції при вирощуванні в літку в регіоні Покуття, вивчити вплив різних технологій утримання бугайців різних генотипів на інтенсивність розвитку в літній період в умовах зони Карпат.

Науково-господарський дослід проводили в базовому ФПГ „Поточище” с. Поточище Городенківського району Івано-Франківської області. Господарство мало статус племрепродуктора з розведення симентальської породи комолого типу м'ясного напрямку продуктивності нової популяції вітчизняної селекції.

За принципом аналогів (вік, жива маса, походження) підбирали по 10 бугайців у кожную групу згідно схеми досліджень. У першій дослідній – молочно-м'ясний; другій – м'ясо-молочний і в третій – м'ясний тип в місячному віці з живою масою на початок дослідів 21-28 кг.

Весь період досліджень тварин I дослідної групи утримували в приміщенні (по технології молочного скотарства), а бугайців II і III дослідних груп на пасовищах з підсисним методом вирощуванням до 6-місячного віку (за технологією м'ясного скотарства). В обліковий період дослідів бугайці утримувалися на основних раціонах. Утримання бугайців I дослідної групи прив'язне, а тварин-аналогів II та III дослідних груп – безприв'язне. Напування тварин у стійловий період з автонапувалок. Вели груповий облік спожитих кормів шляхом зважування заданих кормів і їх залишків. Кількість спожитих кормів по групах вивчали контрольною годівлею щоденно за два суміжних дні. Контроль за інтенсивністю росту тварин здійснювали індивідуальним зважуванням їх на початок дослідів та в кінці досліджень. Дослідним тваринам, які знаходилися в приміщенні на прив'язі згодовували привозні зелені однорічні корми.

Дослідженнями встановлено, що за 161 день пасовищного періоду добові прирости бугайців м'ясного комолого сименталу склали 1024 г, що більше на 186 г (22,1 %) від ровесників м'ясо-молочного типу симентальської породи комбінованого напрямку продуктивності. Бугайці молочного типу симентальської породи, які знаходились в приміщенні при стійловому утриманні, яким привозили зелену масу пасовищ, мали прирости 639 г, що на 199 г (31,1 %) менше від ровесників м'ясо-молочного типу симентальської породи.

Дуже цікаві дані отримані по м'ясному комолому сименталі, якому притаманна велика енергія росту, яка досягає живої маси 193 кг в 5-ти місячному віці при оплаті корму за 1 кг приросту 4,8 кормових одиниць, при безприв'язному утриманні на культурних пасовищах. Проведені дослідження свідчать, що за весь дослідний період науково-господарського досліді бугайці м'ясного напрямку продуктивності мали високу потенційну енергію росту за весь пасовищний період вирощування в умовах передгір'я Карпат.

Встановлено, що кращі економічні показники отримано в II і III дослідних групах, в яких затрати кормів на 1 ц приросту живої маси склали 5,2 і 4,8 ц к. од., собівартість приросту живої маси 1 голови за період вирощування дорівнювала 312,4 і 307,6 грн. Чистий дохід на 1 голову в цих групах був найбільшим і становив 102,6 і 107,4 грн. В результаті рентабельність вирощування склала відповідно 32,8 % і 34,9 %. Дещо нижчі економічні показники отримано при вирощуванні бугайців I дослідної групи. Так, витрати кормів на 1 ц приросту живої маси 1 голови становили 7,2 ц к. од., а собівартість 1 ц приросту живої маси 336,0 грн., при чистому прибутку на 1 ц живої маси 79,0 грн. з рентабельністю 23,5 %. Отримані результати свідчать про те, що проведена економічна ефективність інтенсивного вирощування бугайців симентальської породи комбінованого і м'ясного напрямків з досягненням добових приростів більше 838 г і 1024 г збільшує рентабельність до 32,8 – 34,9 %, що забезпечує розроблену інтенсивну технологію виробництва яловичини перспективною в умовах передгір'я Карпат.

Таким чином, в результаті досліджень запропоновано прив'язну технологію утримання симентальської м'ясної худоби, яка забезпечує високі добові прирости живої маси бугайців за підсисний період до 1024 г за добу, без використання концентрованих кормів, яка дозволяє отримувати дешеву яловичину в умовах передгір'я Карпат.

УДК 638[121.1+124.8]

*Осінов О.Л., Пшеничний О.А., студенти ОКР спеціаліст спеціальності "Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва"*

Науковий керівник – Шутяк О. В., кандидат с.-г. наук, доцент,

Подільський державний аграрно-технічний університет, м. Кам'янець-Подільський, Україна

## ВПЛИВ ВІКУ МАТКИ НА РОЗВИТОК БДЖОЛОСІМЕЙ

Інтенсивність розвитку бджолоїної сім'ї, її продуктивність і життєздатність залежить не тільки від стану гнізда, технології догляду, медозбірних умов, а й від якості бджолоїної матки.

Доведено, що високопродуктивні завжди ті сім'ї, де працює молода матка, однак проявити вони себе можуть лише при наявності сприятливих умов: медозбору, погоди, стану гнізда та сили сім'ї. Однак, маючи молоду матку в гнізді, бджолоїна сім'я, навіть при сприятливих умовах, може проявляти невисоку продуктивність. Фактично на будь-якій пасіці є малопродуктивні сім'ї і основна причина цього – низька якість маток та спадкова цінність. Тому,